2

Швейкова (Полтава)

УКРАЇНСЬКА МЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК НАЦІОНАЛЬНОГО ПРОГРЕСУ

ВІСНИК ПРОБЛЕМ БІОЛОГІЇ І МЕДИЦИНИ

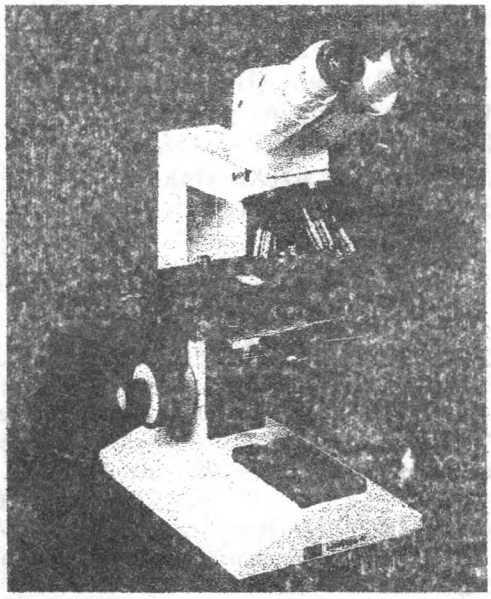

6

ПОЛТАВА-2001

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ ЖУРНАЛУ:
СКРИПНІКОВ М.С., д.м.н. - головний редактор (Полтава)
ЗАГОРУЙКО Г.Є., д.б.н. - зам.головного редактора (Полтава)
ГУБСЬКИЙ Ю.І., д.м.н. (Київ),
КУРСЬКИЙ М.Д., д.б.н. (Київ),
СТЕЧЕНКО Л.О., д.б.н. (Київ),
ЧЕРНИХ В.П., д.ф.н. (Харків).

РЕДАКЦІЙНА РАДА ЖУРНАЛУ:
АТРАМЕНТОВА Л.О., д.б.н. (Харків),
БАБИЙЧУК Г.А., д.б.н. (Харків),
БАЖАН К.В., д.м.н. (Полтава),
БЕЗШАПОЧНИЙ С.Б., д.м.н. (Полтава),
БОНДАРЕНКО В.А., д.б.н. (Харків),
БОГДАШКІН М.І., д.м.н. (Харків),
ВЕЛІГОЦЬКИЙ М.М., д.м.н. (Харків),
ГАСЮК А.П., д.м.н. (Полтава),
ГРИЦАЙ Н.М., д.м.н. (Полтава),
ГРОМОВА А.М., д.м.н. (Полтава),
ЖЕГУНОВ Г.Ф., д.б.н. (Харків),
КОВАЛЬОВ Є.В., д.м.н. (Полтава),
КОСТИЛЕНКО Ю.П., д.м.н. (Полтава),
ЛІГОНЕНКО О.В., д.м.н. (Полтава),
МІШАЛОВ В.Д. (Дніпропетровськ),
МІЩЕНКО В.П., д.м.н. (Полтава),
ПАРАЩУК Ю.С., д.м.н. (Харків),
РИБАЛОВ О.В., д.м.н. (Полтава),
СОСІН І.К., д.м.н. (Харків).

ВІСНИК ПРОБЛЕМ БІОЛОГІЇ І МЕДИЦИНИ

ЗАСНОВНИКИ:
Українська академія наук національного прогресу (УАННП)
Українська медична стоматологічна академія (УМСА)
Порядковий номер випуску і дата його виходу в світ:
№ 6 20.11. 2001 р.
Адреса редакції: 36024, м.Полтава, вул.Шевченка, 23, УМСА кафедра гістології, цитології і ембріології
Свідоцтво про державну реєстрацію: **ХК №179 від 21.04.1994**
Відповідальний за випуск: Г.Є.Загоруйко
Переклади англійською мовою: Каборе В.
Комп`ютерний набір: Калініченко О.В.
Комп`ютерна верстка: Калініченко А.В.
Художнє оформлення та тиражування: Красніков А.В.
Керівник інформаційної служби журналу:
Ю.В.Загоруйко, к.б.н., член-кор. УАННП
тел.увечері (0572)23-27-23
Секретар інформаційної служби:
Скидан І. Г. тел. (05322) 7-44 -11

© 2001 УМСА (м.Полтава),

Підписано до друку 15.11.2001 р. Формат 60×60 1/16.
Бум.тип 1. Замовлення 128/2001 Тираж 200 примірників

Вісник проблем біології і медицини

Науково-практичний журнал засновано у 1993 році академіком УАННП Панковим Є.Я.

ВИПУСК 6

Рекомендовано до друку Вченою радою Української медичної стоматологічної академії від 13.11.2001 р. протокол №18

Відповідно до постанови президії ВАК України від 11 жовтня 2000 р. №1-03/8 і від 13 грудня 2000 р. №1-01/10, журнал внесено до Переліку №6 і №7 фахових видань, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук

Медичні і біологічні науки

UDK 616.314 – 002 – 084 – 053:613.95

THE INFLUENCE OF DIFFERENT METHODS OF CARIES PROPHYLAXIS ON THE ORAL CAVITY HYGIENE STATE AND SALIVA PRODUCTION RATE IN CHILDREN

KASKOVA L.F.

The aim of the work is the study of the oral cavity hygiene state and saliva production rate in children of the Chernobyl atomic power electricity station catastrophe consequence liquidator families under the influence of different prophylactic measures. While examining 107 children aged 6, who were administered different preventive complexes (group 1 (n=28) – oral cavity hygiene, group 2 (n=26) – oral cavity hygiene and calcium gluconate applications, group 3 (n=26) – hygiene, calcium gluconate applications, Fitin, Echinaceae Purple, Ascorbinic acid, orally, group 4 (n=27) – hygiene, calcium gluconate applications, "Spiruline") it was established that oral cavity hygiene state was influenced by the tooth brushing, and saliva production rate was influenced by the usage of biologically active preparation "Spiruline". A conclusion was made that under the influence of these factors hygienic index has been improved and the saliva production rate in children of the ChAPES catastrophe consequence liquidator families had been increased.

Key words: children, hygienic index, saliva production rate, prophylaxis, caries.

УДК 616.314-089.28

МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ЗМІНИ В НАВКОЛОЗУБНИХ ТКАНИНАХ ПРИ ПРЕПАРУВАННІ ЗУБІВ ПІД ЕСТЕТИКО-КОСМЕТИЧНІ ПРОТЕЗИ

ЦВЄТКОВА Н.В.

(стаття представлена д.м.н М.Я.Нідзельським)

Ортопедичне лікування хворих з ушкодженнями зубощелепної системи переслідує профілактичну та лікувальну мету, при цьому її естетична якість виступає на рівні з необхідністю відновлення функції зубощелепної системи та довговічності протезування.

За останні роки в практиці ортопедичної стоматології дедалі частіше пацієнти звертаються з проханням в виготовленні естетико-косметичних конструкцій зубних протезів [1]. Так, за статистичними даними [4] питома вага незнімних конструкцій зубних протезів становить 84% від кількості протезів, які виготовлені хворим, що звернулися в клініку ортопедичної стоматології.

Виготовлення металокерамічних коронок, як одного звиду естетико-косметичних протезів, пов'язано з необхідністю значного зашліфовування поверхневого шару емалі і дентину зубу [5]. Травматичність цієї процедури, її біологічна небажаність визнаються багатьма авторами [1-3, 5, 6]. На жаль усунути цей етап виготовлення незнімного протезу не вдається. На сьогоднішній день морфо-функціональні зміни в пародонті на цьому етапі виготовлення незнімного протезу недостатньо вивчені, особливо щодо захисту навколо зубних тканин та запобігання ускладнень, які спостерігаються під час препарування та після фіксації протезу.

В наукових роботах приведені дані рентгенологічних [16] та морфологічних досліджень [15] шліфів твердих тканин зубів, що дає уяву про значний вплив препарування на тканини, які оточують зуб. Літературні джере-

ла висвітлюють тільки окремі аспекти комплексу тих змін, що розвиваються в твердих тканинах і в пульпі зубів, які препарують.

Так, в результаті проведених досліджень рядом авторів встановлено, що глибоке препарування досить травматичне для пульпи зуба та парапульпарного дентину [7, 18]. Гістологічна картина при такому способі препарування характеризується виразними мікроциркуляторними порушеннями, масивною транссудацією плазми в основну речовину, дистрофічними й некробіотичними процесами в пульпі зубу [8]. Після препарування порушується мікро циркуляція. Виникає коротка артеріальна гіперемія, яку змінює довготривалий венозний застій, а в кістковій тканині стінок лунки розвивається набряк [1].

Васильєв В.Г. [7] виявив виразну реакцію на препарування в вигляді асептичного запалення, яке виникає в періодонті та кістковій тканині лунки зубу вже у перші 6-12 годин. На прикінці другого тижня запалення затихає, однак в кістковій тканині альвеоли запальні зміни лишаються набагато біліше, ніж в періодонті.

Дослідження Іванової С.В. [11], показали, що в процесі механічної обробки зубів підвищується їх температура. Зміна температурного режиму щільно пов'язана з тиском ріжучого інструменту. Наприклад, на глибині 2 мм при тиску 400г різниця температур між стінкою порожнини зубу та його поверхнею без охолодження становить 72°С. Найбільш висока швидкість приросту температури спостерігається при препаруванні емалі, яка має найвищу твердість [8, 14]. При постійному охолодженні зубу препарування під тиском 100г дає перепад температури 34°С. Значні перепади температури можуть викликати появу тріщин емалі при препаруванні, що веде до зниження резистентності тканин зубу [15].

Для спрощення виготовлення незнімних протезів та ззапобігання ускладнень проводиться депульпування зубів, що підлягають глибокій обробці [10-13, 17]. Однак, при цьому спостерігається деякі суттєві недоліки. Протези, які фіксовані на депульпованих зубах, виявляються менш довговічними, тому що різко зменшується міцність коронок опорних зубів на злам з-за необхідності розтину даху пульпової камери [13]. Можливі ускладнення і з боку кореневих каналів в вигляді розширення періодонтальної щелини, деструкції кісткової тканини [16, 17].

В теперішній час існує багато нових матеріалів, що запропоновані для виготовлення естетико-косметичних протезів. Нові ріжучі інструменти спрощують препарування опорних зубів шляхом зростання швидкості обертання цих інструментів. Для максимально якісного препарування зубів та зниження можливості виникнення ускладнень ряд авторів пропонують різні методи препарування твердих тканин зубів. Ніконов А.Ю. [17] впровадив поетапний метод препарування твердих тканин зубів під незнімні конструкції протезів. Сутність цієї методики полягає в застосуванні стимулюючого препарування в межах емалево-дентинної межі. Це допомагає зберегти життєздатну пульпу при глибокому препаруванні зубів за рахунок утворення заміщую чого дентину. Але не знімає проблеми виникнення запальних процесів в навколо зубних тканинах. Підкоритовим Ю.М. [18] розроблена методика дозованого гадячого препарування зубів, що значно зменшує травму тканин пульпи зубу, але судинна реакція мікроциркуляторного русла все ж спостерігалася. Арендарюком В.Н., Окушко В.Р., Павленко В.М. та Клеміним В.А. [4] запатентований спосіб препарування зубів, сутність якого полягає в стимулюванні відкладення заміщую чого дентину. Окунів П.Ю. докладно описав види та методи формування уступів для естетико-косметичних реставрацій. Автор чітко сформулював переваги та недоліки того чи іншого уступу.

Підсумки. Таким чином, в літературних джерелах дані про патологічні зміни в м'яких тканинах пародонта, які виникають під час та після препарування не в повній мірі вирішують проблему профілактики виникнення різ-

номанітних ускладнень на етапах протезування незнімними конструкціями. Тому пошук нових методів запобігання виникненню ускладнень в тканинах, при препаруванні опорних зубів під естетико-косметичні протези, лишається актуальним. Детальні дослідження в цьому напрямку могли б дати змогу значно зменшити ризик ускладнень і в подальшому досягти максимальної якості протезування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Абакаров С.И. Профилактика при применении металлокерамических протезов // Стоматология. 1989. - Т.68, №2. - С. 41-43.
2. 2.Александров А.А. Возможные осложнения в клинике зубного протезирования несъемными протезами из золота и их профилактика: Дис.... канд. мед. наук: 14.01.22/ Львов, 1980. - 164с.
3. 3.Арутюнов С.Д. Профилактика осложнений при применении металлокерамических зубных протезов: Автореф. дис.... канд. мед. наук: 14.01.22 / - Москва, 1990. – 23 с.
4. Арендарюк В.М. Клініко-експериментальне обґрунтування збереження вітальності зубів при застосуванні незнімних конструкцій зубних протезів: Дис.... канд. мед. наук: 14.01.22 / Полтава. – 2000. – 130 с.
5. Большаков Г.В. Пути решения проблем препарирования зубов // Материалы VIII Всесоюзного съезда стоматологов. – Москва. – 1987. – С. 112.
6. Белая Е.А. Клиническая оценка результатов ортопедического лечения цельнолитыми протезами // Материалы II съезда стоматологической ассоциации (Общероссийской). – Екатеринбург. – 1995. – С. 204-206.
7. Васильев В.Г. Влияние препарирования зубов на ткани пародонта и сроки ортопедического лечения: Дис.... докт. мед. наук: 14.01.22 / Санки-Петербург, 1992. – 504 с.
8. Гаврилов Е.И. Биология пародонта и пульпы зубов.–Москва: Медицина,1969.–215 с.
9. Джуммадиллаев Д.Н. В кн.: Влияние препарирования зубов на ткани зуба человека // Теория и практика ортопедической стоматологи. – Казань, 1967. – С. 193-200.
10. Збарж Я.Н. В кн.: Руководство по ортопедической стоматологии. – Москва: Медицина, 1974. – С. 88-89.
11. Иванова С.В. Влияние температурного фактора на ткани зубов при их препарировании под несъемные протезы // Стоматология. – 1982. - № 6. – С. 23-25.
12. Каламкаров Х.А. Актуальные вопросы ортопедической стоматологии // Стоматология. – 1981. - № 2. – С. 14-19.
13. Копейкин В.Н. Ошибки в ортопедической стоматологии. - Москва: Медицина, 1986.- 176с.
14. Курляндский В.Ю. Керамические и цельнолитые несъемные зубные протезы. – Москва: Наука. - 1987.- 186с.
15. Куриленко В.С. Морфологические изменения зубных тканей под влиянием препаровки // Тез. докл. пятой республиканской конф. стоматол. по вопр. зубного протезирования. – Киев, 1965. – С. 136-138.
16. Манукова А.И. В кн.: Некоторые вопросы стоматологии //Иркутск, 1969.–С.122-126.
17. Ніконов А.Ю. Поетапний метод препарування твердих тканин зубів під незнімні конструкції // Вісник стоматології. – 1997. - № 3. – С. 308-309.
18. Подкорытов Ю.М. Методика дозированного щадящего препарирования под искусственную коронку // Стоматология. – 1987. - № 4 (49). – С. 31.
19. Смирнов А.С. Клиника и технология изготовления коронок из фарфора: Автореф. дис.... канд. мед. наук: 14.01.22 / Москва. – 1972. – 18с.

Українська медична
стоматологічна академія, м. Полтава

Стаття наійшла
7.08.2001 р.

УДК 616.314-089.28

МОРФО-ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ОКОЛОЗУБНЫХ ТКАНЯХ ПРИ ПРЕПАРИРОВАНИИ ЗУБОВ ПОД ЭСТЕТИКО-КОСМЕТИЧЕСКИЕ ПРОТЕЗЫ

ЦВЕТКОВА Н.В.

В литературных источниках данные про патологические изменения в мягких тканях пародонта, которые возникают во время и после препарирования, не в полной мере решают проблему профилактики возникновения разнообразных осложнений на этапах протезирования несъемными конструкциями. Поэтому поиск новых методов предупреждения возникновения осложнений в тканях, при препарировании опорных зубов под эстетико-косметические протезы, остается актуальным. Детальные исследования в этом направлении могли б дать возможность значительно снизить риск осложнений и в дальнейшем достичь максимального качества протезирования.

Ключевые слова: эстетико-косметические протезы, препарирование, осложнения, ткани пародонта.

UDC 616.314-089.28

MORPHO-FUNCTION OF CHANGE IN PARODONT'S TISSUES AT PREPARING OF DENS UNDER ESTHETIC-COSMETIC PROSTHESES

TSVETKOVA N.V.

In the references the data about pathological changes in mild parodont's tissues, which one arise in time and after preparing, not to the full troubleshoot of preventive maintenance of originating of miscellaneous complications at stages (phases) of a prosthetic repair by fixed designs. Therefore looking up of new methods of warning of originating of complications in tissues, at preparing reference dens under esthetic-cosmetic prostheses, remains actual. The detail researches in this direction could give a capability considerably to lower of risk of complications and hereinafter to reach (achieve) maximum quality of a prosthetic repair.

Key words: esthetic-cosmetic prostheses, preparing, complication, parodont's tissue.